

Toelichting op de berekening van toegevoegde waarde van reguliere basisscholen op grond van hun gemiddelde scores op hun eindtoetsen 2010, 2011 en 2012.

Jaap Dronkers
Universiteit Maastricht
E-mail: j.dronkers@maastrichtuniversity.nl

Versie 13 oktober 2013

Inleiding

Het vergelijken van de reguliere basisscholen (n=7016) op grond van hun gemiddelde scores op de eindtoets, die wordt afgenomen in groep 8, kan een foutief beeld geven van de kwaliteit van het onderwijs dat op die basisschool wordt gegeven. Dat komt doordat die gemiddelde score mede afhangt van het aantal leerlingen dat deelneemt aan die toets en van de sociale, economische en culturele achtergrond van de leerlingen. Alleen als men in de analyse daarmee rekening houdt, kan men een goed beeld krijgen van de toegevoegde waarde van een basisschool. Toegevoegde waarde is dus de mate waarin de eindscore van een school afwijkt van de gemiddelde score van alle basisscholen met eenzelfde leerling-populatie. Als die eindscore lager ligt dan de gemiddelde score van alle basisscholen met eenzelfde leerling-populatie, dan heeft die school een negatieve toegevoegde waarde (een lage kwaliteit); als die eindscore hoger ligt dan de gemiddelde score van alle basisscholen met eenzelfde leerling-populatie, dan heeft die school een positieve toegevoegde waarde (een hoge kwaliteit). In dit document leg ik stapsgewijze uit welke berekeningen ik heb uitgevoerd om deze toegevoegde waarde vast te stellen. Ook is er een Excel bestand op deze homepage beschikbaar met alle gegevens en uitkomsten van deze berekening (www.schoolcijferlijst.nl/HOME_bo.html).

De leerling-populatie

Voor de meting van de sociale, economische en culturele achtergrond van de leerlingen zijn voor totaal 6737 scholen in de gegevens van de DUO (www.duo.nl/organisatie/open_onderwijsdata/databestanden/default.asp) de volgende bruikbare gegevens beschikbaar:

- het aantal leerlingen per basisschool dat een gewicht 0, een gewicht 0.3 en een gewicht 1.20 heeft. Gewicht 0.3 betekent dat 1 of beide ouders van de leerling maximaal lbo/vbo, praktijkonderwijs of vmbo basis- of kaderberoepsgerichte leerweg hebben gevolgd. Gewicht 1.20 betekent dat 1 of beide ouders maximaal basisonderwijs of (v)so-zmlk hebben gevolgd. Beide aantallen hebben wij omgerekend als percentage van het totaal aantal leerlingen op die basisschool.
- De aantallen leerlingen per basisschool geboren buiten Nederland. Daarbij worden de volgende groepen onderscheiden: Aruba, de Molukse eilanden, Griekenland, Italië, Kaapverdië, Marokko, Nederlandse Antillen, Niet-Engelstaligen, Portugal, Spanje, Suriname, Tunesië, Turkije, Vluchtelingen, Voormalig Joegoslavië. Alle aantallen hebben wij omgerekend als percentage van het totaal aantal leerlingen op die basisschool (dus inclusief autochtone leerlingen).
- Het aantal leerlingen per basisschool dat in een bepaalde viercijferige postcode woont (leerlingen die in postcodes met weinig inwoners of in België en Duitsland woonden zijn hierbij buiten beschouwing gelaten). De Leefbaarometer (data.overheid.nl/data/dataset/leefbaarometer-1998-2010) geeft voor elke

viercijferige postcode een score op een groot aantal dimensies. Wij hebben daaruit de 'bevolkingssamenstelling'-dimensie gekozen (versie 2012), omdat deze zowel opleiding als inkomensgegevens gebruikt. Deze dimensie van de Leefbaarometer beperkt zich niet tot een meting van 'achterstandswijken', zoals het SCPB doet bij haar statusmeting van postcodes. De score van deze dimensie is een optelsom van het aandeel niet-werkende werkzoekenden per postcode; het aantal inkomens tot 2x modaal per postcode; het aandeel minimuminkomens per postcode; het aandeel inkomens meer dan 2x modaal per postcode; het aandeel niet-westerse allochtonen per postcode; aandeel hoogopgeleiden per postcode. Deze dimensie varieert tussen -50 (laagste score) en +50 (hoogste score). Met behulp van deze dimensie en het aantal leerlingen per basisschool in een bepaalde viercijferige postcode berekenden wij de gemiddelde score van alle leerlingen op deze dimensie. Dit gemiddelde drukt het best de sociale, economische en culturele samenstelling van de leerlingen van een basisschool uit. Daarom noemen wij deze score de statusscore van een school.

Wij hebben er steeds voor gekozen alle leerlingen van een basisschool bij de berekening van de sociale, economische en culturele achtergrond van de leerlingen te gebruiken, in plaats van alleen de leerlingen uit groep 8. Dit hebben wij gedaan om te voorkomen dat een uitschieter in een kleine groep 8 het beeld zou vertekenen.

De eindtoets

Voor de eindtoets zijn verschillende toetsen beschikbaar: cito-eindtoets, drempelonderzoek 678, een combinatie van CITO en drempelonderzoek, schooleindonderzoek Protestants Christelijke begeleidingsdiensten. Toetsen uit het leerling- en onderwijsvolgsysteem en de DLE-toetsen konden door een geheel andere systematiek op korte termijn niet omgezet worden in een score.¹ De beschikbare eindtoetsen van de jaren 2010, 2011 en 2012 hebben wij gemiddeld.² Van scholen met minder dan 5 leerlingen in groep 8 zijn geen eindscores beschikbaar gesteld. Van sommige scholen is geen enkele eindscore beschikbaar. Van scholen waarbij niet voor alle drie jaren een bruikbare eindtoets beschikbaar is, hebben wij het gemiddelde genomen van de beschikbare eindtoetsen. Voor totaal 6238 scholen kunnen wij zo een gemiddelde score berekenen. De genoemde toetsen zijn getransformeerd naar een gestandaardiseerde en genormaliseerde eindtoets, door middel van de berekening van de gemiddelde score van de toetsen op scholen met een gemiddelde statusscore³ en de normalisering van deze toetsen zodat zij een standaarddeviatie van 1.0 hebben. In tabel 1 zijn deze omrekenfactoren weergegeven. Ze zijn ontleend aan een OLS regressie van statusscore van de school op de betrokken eindtoets.

¹ Deze beide toetsen geven alleen het percentage leerlingen dat onder een bepaald niveau presteert, maar geeft geen enkele informatie over de scores van de leerlingen. In een later stadium wil ik nog kijken of de uitkomsten van deze toetsen toch om te zetten zijn in een vergelijkbare score.

² Daarbij hebben wij dat gewogen gedaan voor het aantal deelnemers in 2010, 2011 en 2012.

³ Gezien de hoogste en laagste scores op de gebruikte dimensie ligt het gemiddelde dicht bij nul.

Tabel 1: Omrekenfactoren

	Gemiddelde op scholen met gemiddelde status	Standaard deviatie
cito-eindtoets (n=5064)	534.106	3.820
drempelonderzoek 678 (n=80)	534.062	1.983
combinatie van CITO en drempelonderzoek (n=15)	534.533	2.619
schooleindonderzoek Protestants Christelijke begeleidingsdiensten (n=159)	0.169	0.673

Het percentage niet-deelnemers aan de eindtoets

Scholen verschillen in het aantal deelnemers aan de eindtoets, zoals blijkt uit de vrijgegeven toetsgegevens (gemiddeld neemt 97,6% van de leerlingen op 6572 scholen aan een toets deel). Daarom kan er vertekening tussen scholen optreden, want in bijna alle gevallen nemen alleen laagscorende leerlingen niet deel aan de eindtoets. Wij hebben een OLS regressie berekend met het gemiddeld percentage deelnemers⁴ als onafhankelijke variabele en de gemiddelde eindtoets als afhankelijke variabele. Uit deze regressie blijkt dat scholen per 10% meer deelnemers 0.11 punt hoger scoren op hun eindtoets. Daarom hebben wij een 'echte' eindtoets berekend door de gemiddelde score op de eindtoets te verlagen met 0.011 punten voor elk percentage niet-deelnemer. Deze 'echte' toets geeft dus de gemiddelde score op de eindtoets als alle leerlingen zouden deelnemen. Die 'echte' score kan door de combinatie van missende waarden bij toets en bij deelnemer maar voor 6022 scholen berekend worden. Merk op dat de 'echte' eindtoets gelijk is aan het gemiddelde van de beschikbare eindtoetsen als alle leerlingen deelnemen.

Toegevoegde waarde

Wij hebben een OLS regressie berekend met het percentage gewicht 0.3, het percentage gewicht 1.20, de percentages leerlingen afkomstig van Aruba, de Molukse eilanden, Griekenland, Italië, Kaapverdië, Marokko, Nederlandse Antillen, Niet-Engelstaligen, Portugal, Spanje, Suriname, Tunesië, Turkije, Vluchtelingen, en Voormalig Joegoslavië, en de statusscore van een school als onafhankelijke variabelen en de 'echte' eindtoets als afhankelijke variabele. De uitkomst staat hieronder in tabel 2.

⁴ Het gemiddeld aantal deelnemers voor 2010, 2011 en 2012.

Tabel 2: De OLS regressie van de sociale, economische en culturele achtergrond van de leerlingen op de 'echte' eindtoets.

	Ongestandaardiseerde Coëfficiënt		Gestandaardiseerde Coëfficiënt		Sig.
	B	Std. fout	Beta	t.	
Constant	,475	,024		19,756	,000
Status school	,011	,001	,200	11,653	,000
Gewicht 03	-3,319	,157	-,243	-21,154	,000
Gewicht 12	-1,746	,186	-,202	-9,361	,000
Aruba	,013	,046	,003	,285	,776
De Molukse eilanden	-,004	,019	-,002	-,223	,824
Griekenland	,116	,044	,028	2,640	,008
Italië	,208	,031	,103	6,794	,000
Kaap Verdie	-,043	,017	-,030	-2,527	,012
Marokko	-,001	,002	-,010	-,574	,566
Nederlandse Antillen	-,024	,008	-,040	-3,117	,002
Niet-Engelstalige	-,007	,003	-,048	-2,640	,008
Portugal	-,054	,029	-,024	-1,887	,059
Spanje	,067	,033	,022	2,027	,043
Suriname	,001	,003	,004	,268	,789
Tunesië	,020	,036	,006	,550	,582
Turkije	-,006	,002	-,046	-2,917	,004
Vluchtelingen	-,003	,004	-,007	-,648	,517
Vml. Joegoslavië	,005	,013	,007	,424	,672

Adjusted R²= 0.348; n = 6022.

Deze OLS regressie berekent ook wat de te verwachten eindscore van een school zou zijn, gegeven de sociale, economische en culturele achtergrond van de leerlingen van die basisschool, en in hoeverre scholen van die verwachting afwijken (zogenaamde residuen). Scholen die een hogere score hebben dan de te verwachten eindtoets, doen het dus beter dan vergelijkbare scholen: zij hebben een positieve toegevoegde waarde. Scholen die dezelfde score hebben als de te verwachten eindtoets, doen het dus even goed als vergelijkbare scholen: zij hebben een neutrale toegevoegde waarde. Scholen die een lagere score hebben dan de te verwachten eindtoets doen het dus slechter dan vergelijkbare scholen: zij hebben een negatieve toegevoegde waarde. Deze toegevoegde waarde is uitgedrukt in onze beoordeling van de basisschool.

De uitkomsten van tabel 2 zijn ook inhoudelijk interessant. De volgende schoolkenmerken zijn voor de eindscore van een school achtereenvolgens het belangrijkste, hetzij positief, hetzij negatief: het percentage leerlingen met gewicht 0.3 (-.243), het percentage leerlingen met gewicht 1.2 (-.202), de status van de leerlingpopulatie (.200) en het percentage leerlingen afkomstig uit Italië (.103). Sommige percentages leerlingen hebben nog kleine, maar significante positieve of negatieve effecten: Niet-Engelstalige landen (-.048), Turkije (-.046), Nederlandse Antillen (-.040), Kaap Verdie (-.030), Griekenland (.028) en Spanje (.022). Merk op dat lang niet alle herkomstlanden een significant effect hebben op de scores van scholen, zoals Aruba, Molukken, Marokko, Portugal, Suriname, Tunesië, vluchtelingen en voormalig Joegoslavië.

Een bezwaar van deze OLS regressie kan zijn dat alle scholen even zwaar wegen bij de berekening, terwijl de waarden van de kleine scholen meer gevoelig zijn voor toevallige uitschieters, ook al zijn de eindscores over drie jaar gemiddeld en hebben de onafhankelijke variabelen meestal betrekking op de hele basisschool en niet alleen op het kleine aantal leerlingen in groep 8. Appendix 1 laat dezelfde OLS regressie vergelijking zien, maar waarbij de uitkomsten gewogen zijn met het gemiddelde aantal leerlingen in groep 8 over de drie jaren. Als wij de beta's uit beide OLS regressies vergelijken, zijn de verschillen niet groot. Alleen de constant verschilt substantieel, omdat grote scholen hogere eindtoetsscores (al dan niet gecorrigeerd voor sociale samenstelling, zie tabel 7) hebben, en dus door de weging zwaarder meetellen in de berekening van de coëfficiënten.

Eindtoetsscore vergelijkbare scholen

Ook geven wij de gemiddelde score van vergelijkbare scholen, dat wil zeggen scholen met dezelfde sociale, economische en culturele achtergrond van de leerlingen. Deze score van vergelijkbare scholen is de 'echte' score van een school, minus de toegevoegde waarde (zie tabel 3).

Tabel 3: "echte score", verwachte score & toegevoegde waarde, al dan niet ongerekend tot quasi cito-score

	Minimum	Maximum	Gemiddelde	Std. Deviatie	N
Verwachte score	-2,9830	1,4505	,2124	,56169	6023
Toegevoegde waarde	-12,91635	5,59716	,00000	,76525	6023
Ware score omgerekend tot quasi cito-score	483,74	556,67	534,8773	3,65774	6238
Verwachte score omgerekend tot quasi cito-score	522,71	539,65	534,9618	2,10392	6737
Toegevoegde waarde omgerekend tot quasi cito-score	-21,52	21,38	,0082	2,85350	6022

Combinatie van ware score en toegevoegde waarde

In het onderwijs worden minimumeisen aan de prestaties van leerlingen gesteld en die worden middels tests en examens gemeten. Het duidelijkst is dit bij het eindexamen in het voortgezet onderwijs: leerlingen moeten een bepaald niveau behalen om te slagen voor hun eindexamen. Maar ook de Cito-toets aan het eind van de basisschool bevat een minimumeis: bij een te lage toetsuitslag wordt de leerling niet toegelaten tot de hogere vormen van voortgezet onderwijs. Scholen waarin een groot aantal van de leerlingen niet voldoet aan die minimumeis, kan men slecht noemen: de leerlingen leren daar te weinig. Daarvoor kunnen goede redenen bestaan (zoals een laag opleidingsniveau van de ouders), maar die nemen niet weg dat leerlingen op die school te weinig geleerd hebben. De normen van wethouder

Asscher voor Amsterdamse basisscholen⁵ zijn een goed voorbeeld van het gebruik van een minimum om goede scholen te onderscheiden van slechte.

Kwaliteit kan ook gemeten worden door vast te stellen wat een school de leerlingen heeft geleerd in de periode die ze op school doorbrachten: de toegevoegde waarde van een school. Het grote voordeel van toegevoegde waarde als maat voor kwaliteit is dat het de inspanningen van leerkrachten om leerlingen iets te leren beloont en dat het goede prestaties als gevolg van selectie bij de poort afstraft. Het probleem van toegevoegde waarde als kwaliteitsindicator is dat sommige scholen met een hoge toegevoegde waarde nog steeds niet kunnen voldoen aan de minimumnorm: hoewel leerlingen op die scholen veel geleerd hebben, was hun startniveau zo laag dat zij het minimumniveau nog steeds niet halen. Andere scholen met een lage toegevoegde waarde kunnen nog steeds voldoen aan de minimumnorm, omdat het startniveau van de leerlingen zo hoog was. Ware score en toegevoegde waarde zijn beiden een legitieme manier om kwaliteit te meten, maar ze kunnen tot andere resultaten leiden. Een verstandige regel voor het sluiten van scholen zou daarom kunnen zijn dat alle scholen met resultaten onder het minimumniveau gesloten worden, tenzij zij een hoge toegevoegde waarde hebben.

Tabel 4 geeft de combinatie van de ware score van basisscholen en de toegevoegde waarde van basisscholen.

Tabel 4: de combinatie van toegevoegde waarde en ware score van 6021 basisscholen

		Toegevoegde waarde in quasi cito			
		< -3.82	-3.820 < +3.820	> +3.820	Totaal
Ware score in quasi cito	< 530	275 (4,6%)	334 (5,5%)	1 (0,0%)	610 (10,1%)
	530 < 538	226 (3,8%)	4031 (66,9%)	87 (1,4%)	4344 (72,1%)
	> 538	0 (0,0%)	741 (12,3%)	326 (5,4%)	1067 (17,7%)
Totaal		501 (8,3%)	5106 (84,8%)	414 (6,9%)	6021 (100,0%)

Noot: indeling van de drie groepen op basis van standaarddeviatie van toegevoegde waarde en ware score.

Tabel 4 laat interessante uitkomsten zien. Allereerst bestaat er een positieve samenhang tussen toegevoegde waarde en ware score. Scholen met een lage ware score (lager dan 530), hebben een grotere kans ook een negatieve toegevoegde waarde te hebben, terwijl scholen met hoge ware score (boven de 538) ook een grotere kans hebben op een positieve toegevoegde waarde (correlatie van .48). Ten tweede scoort een aanzienlijk aantal basisscholen laag op beide kwaliteitsindicatoren: 275 scholen of 4,6% van alle basisscholen. Appendix 2 geeft de namen van al deze 275 scholen. Die lijst laat zien dat het in veel gevallen om zeer lage ware scores gaat en om grote negatieve toegevoegde waarde. De laatste kolom van deze lijst laat zien dat maar acht van deze 275 scholen door de inspectie als zeer

⁵ Een Cito-score van tenminste 534 (= de laagste score voor toegang tot de hoogste leerweg in het vmbo).

zwak zijn aangemerkt. Appendix 3 geeft de namen van de 326 (5,4% van alle scholen) basisscholen met de hoogste scores op beide kwaliteitsindicatoren (ware score en toegevoegde waarde).

Toegevoegde waarde per denominatie

Tabel 5 geeft de gemiddelde 'echte' eindscores, de verwachte waarde en de toegevoegde waarde per denominatie weer, evenals de minimum, maximum en standaarddeviaties daarvan. Alleen denominaties met meer dan 10 scholen zijn in tabel 5 weergegeven.⁶

De volgende denominaties hebben scholen met gemiddeld de hoogste positieve toegevoegde waarde: algemeen bijzonder (1.34) en islamitisch (.57). De volgende denominaties hebben scholen met gemiddeld de hoogste negatieve toegevoegde waarde: gereformeerd vrijgemaakt (-1.01) en antroposofisch (-.81). Gegeven het beleidsgeloof met betrekking tot het negatieve of positieve effect van bepaalde denominaties is dit een opmerkelijke uitkomst.

⁶ De volgende denominaties hadden dus te weinig scholen: evangelische broedergemeenschap (2), Hindoeïstisch (5), Interconfessioneel (9), Joods (2), Samenwerking Opb.-PC-RK (1), Samenwerking Opb.-PC (3), Samenwerking Opb.-RK (2), Samenwerking PC-RK-Alg. Bijz. (1).

Tabel 5: ware score, verwachte score & toegevoegde waarde, alle omgerekend tot quasi cito-score per denominatie

denominatie		Minimu m	Maximu m	Gemiddeld e	Std. Deviati e
Algemeen Bijzonder (n=311)	ware toets	519,02	547,65	537,05	4,23
	verwacht	528,77	539,47	535,84	1,54
	toegevoeg d	-14,35	10,36	1,34	3,51
Antroposofisch (n=70)	ware toets	514,13	541,48	535,47	5,10
	verwacht	533,90	537,57	536,25	,53
	toegevoeg d	-21,52	5,09	-,81	5,09
Evangelisch (n=12)	ware toets	529,85	537,70	533,37	3,48
	verwacht	528,76	536,03	533,38	2,13
	toegevoeg d	-3,24	3,29	-,54	3,03
Gereformeerd Vrijgemaakt (n=112)	ware toets	526,56	543,47	535,04	3,62
	verwacht	533,07	537,05	536,07	,69
	toegevoeg d	-9,69	8,36	-1,01	3,62
Islamitisch (n=43)	ware toets	519,45	538,67	530,79	3,85
	verwacht	526,97	533,81	530,30	1,59
	toegevoeg d	-13,68	7,35	,57	4,10
Openbaar (n=2211)	ware toets	517,28	556,67	534,20	3,87
	verwacht	522,71	539,55	534,58	2,28
	toegevoeg d	-15,16	21,38	-,28	2,99
Protestants- Christelijk (n=1717)	ware toets	483,74	544,48	534,94	3,53
	verwacht	525,88	539,65	535,13	1,88
	toegevoeg d	-14,70	10,37	-,09	2,73
Reformatorisc h (n=165)	ware toets	525,03	549,99	535,01	3,32
	verwacht	531,80	536,97	534,98	1,11
	toegevoeg d	-9,63	14,74	,022	3,36
Rooms- Katholiek (n=2018)	ware toets	521,66	547,30	535,36	3,18
	verwacht	524,95	538,57	535,14	2,07
	toegevoeg d	-15,03	9,88	,27	2,43
Samenw. Prot.Chr. – RK	ware toets	520,70	541,55	534,36	4,23
	verwacht	527,21	536,92	534,47	2,53

(n=53)	toegevoegd	-9,50	5,22	,19	2,86
--------	------------	-------	------	-----	------

Toegevoegde waarde per onderwijsvisie

Tabel 6 geeft de gemiddelde 'echte' eindscores, de verwachte waarde en de toegevoegde waarde per onderwijs weer, evenals de minimum, maximum en standaarddeviaties daarvan. Alleen onderwijsvisies met meer dan 10 scholen zijn in tabel 6 weergegeven.⁷

De volgende onderwijsvisies hebben scholen met gemiddeld de hoogste positieve toegevoegde waarde: Montessori (1.06) en Jenaplan (.47). De volgende onderwijsvisies hebben scholen met gemiddeld de hoogste negatieve toegevoegde waarde: Dalton/Jenaplan (-1.13) en ontwikkelingsgericht onderwijs (-1.53). Gegeven het beleidsgeloof met betrekking tot het negatieve of positieve effect van bepaalde onderwijsvernieuwingen is dit een opmerkelijke uitkomst.

Tabel 6: ware score, verwachte score & toegevoegde waarde, alle omgerekend tot quasi cito-score per onderwijsvisie

visie		Minimum	Maximum	Gemiddelde	Std. Deviatie
Dalton / Jenaplan (n=35)	ware toets	523,28	543,50	533,9186	4,96451
	verwacht	528,04	537,16	534,6057	2,31188
	toegevoegd	-6,39	7,04	-1,1253	3,30442
Gecertificeerde Daltonschoon (n=164)	ware toets	525,56	544,36	535,3344	3,11102
	verwacht	526,19	539,62	535,3829	1,61964
	toegevoegd	-7,61	7,14	-,1601	2,45544
Gecertificeerde Jenaplanschoon (n=124)	ware toets	527,60	542,39	535,7595	3,20376
	verwacht	530,08	537,61	535,5553	1,40175
	toegevoegd	-7,05	7,96	,4885	2,88119
Gecertificeerde Montessorischoon (n=155)	ware toets	524,48	544,60	536,2640	4,14514
	verwacht	528,21	538,47	535,5887	1,61106
	toegevoegd	-6,65	7,82	1,1332	3,13462
Ontwikkelingsgericht onderwijs (n=15)	ware toets	520,10	542,01	533,5445	5,81791
	verwacht	532,78	536,63	535,1433	1,19205
	toegevoegd	-13,83	7,01	-1,6541	5,63465
Regulier (n=6156)	ware toets	483,64	556,57	534,9279	3,61589
	verwacht	523,22	539,52	535,0100	2,07821
	toegevoegd	-21,21	21,20	-,0043	2,84483
Vrije school (n=55)	ware toets	527,69	541,51	535,6188	3,69021
	verwacht	533,20	537,61	536,2685	,72261
	toegevoegd	-9,00	5,06	-,4632	3,74983

⁷ De volgende onderwijsvisies hadden dus te weinig scholen: Eigen tempo werkwijze (2), Ervaringsgericht onderwijs (3), Freinet (3), Jenaplan/Montessori (4), Nieuw leren/natuurlijk leren/competentie (5).

Schoolgrootte

Tabel 7 geeft de gemiddelde 'echte' eindscores, de verwachte waarde en de toegevoegde waarde voor een vijfdeling van de schoolgrootte van een basisschool (totaal aantal leerlingen) weer, evenals de standaarddeviaties daarvan.

Scholen met veel leerlingen hebben een positieve toegevoegde waarde, met name scholen met meer dan 310 leerlingen (.64), terwijl scholen met weinig leerlingen een negatieve toegevoegde waarde hebben (tot 100 leerlingen -.59; 101-164 leerlingen -.39). Gegeven de onderzoeksliteratuur is dit geen opmerkelijke uitkomst, maar kan dit wel opmerkelijk zijn voor ouders en beleidsmakers.

Tabel 7: ware score, verwachte score & toegevoegde waarde, alle omgerekend tot quasi cito-score per aantal leerlingen in basisschool

grootte		Minimum	Maximum	Gemiddeld	Std. Deviatie
3 tot 100 leerlingen (n=1247)	Ware toets	514,13	546,27	534,5864	3,75658
	verwacht	525,75	539,65	535,1735	1,79302
	toegevoegd	-21,52	9,98	-,5877	3,45562
100 tot 164 leerlingen (n=1328)	Ware toets	521,66	549,99	534,2935	3,51922
	verwacht	522,71	538,09	534,7101	2,22992
	toegevoegd	-15,03	14,74	-,3924	2,77551
165 tot 223 leerlingen (n=1359)	Ware toets	520,20	544,48	534,6689	3,44242
	verwacht	525,83	538,45	534,7466	2,25497
	toegevoegd	-13,54	10,51	-,0090	2,68181
224 tot 309 leerlingen (n=1404)	Ware toets	483,74	556,67	535,1435	3,89049
	verwacht	525,76	539,47	534,9515	2,13425
	toegevoegd	-11,66	21,38	,2987	2,65691
310 of meer leerlingen (n=1399)	Ware toets	520,20	547,65	535,8203	3,32417
	verwacht	524,95	538,87	535,2316	2,00349
	toegevoegd	-15,16	10,36	,6398	2,52546

Aantal scholen per bevoegd gezag

Tabel 8 geeft de gemiddelde 'echte' eindscores, de verwachte waarde en de toegevoegde waarde voor een vierdeling van het aantal basisscholen per bevoegd gezag weer, evenals de standaarddeviaties daarvan.

Scholen waarvan het bevoegd gezag maar 1 school beheert heeft de gemiddeld hoogste toegevoegde waarde (.80), scholen waarvan het bevoegd gezag 13 of meer school beheert heeft de gemiddeld laagste toegevoegde waarde (-.26). Gegeven het beleidsgeloof met betrekking tot het negatieve effect van kleine, 'amateuristische' schoolbesturen en het positieve effect van een geprofessionaliseerd schoolbestuur is dit een opmerkelijke uitkomst.

Tabel 8: ware score, verwachte score & toegevoegde waarde, alle omgerekend tot quasi cito-score per aantal basisscholen per bevoegd gezag

		Minimum	Maximum	Gemiddelde	Std. Deviatie
1 school (N=416)	Ware toets	519,02	549,99	536,3205	4,21313
	verwacht	527,48	539,47	535,6057	1,58374
	toegevoegd	-15,03	14,74	,8032	3,69854
2 tot 5 scholen (n=168)	Ware toets	527,12	543,84	535,3905	2,59264
	verwacht	527,27	537,19	535,1921	1,65664
	toegevoegd	-6,83	6,93	,2764	2,23734
6 tot 12 scholen (n=200)	Ware toets	526,47	539,42	534,9506	1,94974
	verwacht	529,47	536,81	535,1113	1,21356
	toegevoegd	-10,01	3,23	-,1263	1,61838
13 of meer scholen (n=215)	Ware toets	526,15	538,72	534,6771	1,88195
	verwacht	529,57	536,83	534,9712	1,24995
	toegevoegd	-9,63	2,85	-,2581	1,34767

Toegevoegde waarde per provincie

Tabel 9 geeft de gemiddelde 'echte' eindscores, de verwachte waarde en de toegevoegde waarde voor een vierdeling van het aantal basisscholen per bevoegd gezag weer, evenals de standaarddeviaties daarvan.

Scholen in de provincies Limburg en Utrecht hebben gemiddeld de hoogste toegevoegde waarde (.97; .52), scholen in de provincies Drenthe, Flevoland en Friesland hebben de gemiddeld laagste toegevoegde waarde (-.76; -.72; -.57). Ondanks een uniform onderwijsstelsel sinds het Koninkrijk Holland, zijn er dus nog steeds belangrijke regionale verschillen.

Tabel 9: ware score, verwachte score & toegevoegde waarde, alle omgerekend tot quasi cito-score per provincie.

Provincie		Minimum	Maximum	Gemiddelde	Std. Deviatie
Drenthe (n=282)	Ware toets	514,13	542,24	534,4246	3,58523
	verwacht	529,65	539,19	535,2168	1,72267
	toegevoegd	-21,52	6,75	-,7571	3,36645
Flevoland (n=183)	Ware toets	522,34	543,02	533,6223	3,33968
	verwacht	526,75	536,87	534,3704	1,90262
	toegevoegd	-9,10	10,51	-,7243	2,88404
Friesland (n=458)	Ware toets	483,74	556,67	534,8165	4,07364
	verwacht	529,58	537,24	535,5074	1,16767
	toegevoegd	-13,49	21,38	-,5679	3,17968
Gelderland (n=919)	Ware toets	522,00	543,32	535,1883	3,00944
	verwacht	527,21	538,76	535,2036	1,66512
	toegevoegd	-14,70	7,10	-,0118	2,41082
Groningen (n=296)	Ware toets	526,20	543,12	534,6943	3,07527
	verwacht	525,75	537,39	534,9163	1,71512
	toegevoegd	-9,15	6,32	-,2036	2,71682
Limburg (n=381)	Ware toets	525,50	542,76	536,2058	2,75960
	verwacht	527,88	538,57	535,2271	1,84112
	toegevoegd	-7,40	9,01	,9681	2,43922
Noord-Brabant (n=874)	Ware toets	523,34	544,60	535,2808	2,93199
	verwacht	525,94	538,30	535,0576	1,95303
	toegevoegd	-8,98	7,39	,2164	2,26421
Noord-Holland (n=913)	Ware toets	519,45	547,65	534,7275	4,62308
	verwacht	525,84	539,65	534,8701	2,35935
	toegevoegd	-15,16	10,36	,0569	3,60457
Overijssel (n=548)	Ware toets	522,55	544,48	534,7033	3,23764
	verwacht	527,36	537,64	535,1643	1,72453
	toegevoegd	-10,65	10,37	-,4609	3,05932
Utrecht (n=474)	Ware toets	524,23	546,27	535,9009	3,66259
	verwacht	527,17	539,47	535,4710	1,81242
	toegevoegd	-8,92	9,88	,5154	2,77300
Zeeland (n=222)	Ware toets	519,31	549,99	535,0063	3,37960
	verwacht	528,92	539,55	535,1919	1,41211
	toegevoegd	-11,66	14,74	-,1790	3,21927
Zuid-Holland (n=1186)	waretoets1	520,97	544,27	534,1697	4,09135
	verwacht	522,71	538,70	534,1794	2,87160
	toegevoegd	-9,63	9,98	,1144	2,70067

Toegevoegde waarde per gemeente

Tabel 10 geeft voor de gemeenten met de laagste en de hoogste toegevoegde waarde de gemiddelde 'echte' eindscores, de verwachte waarde en de toegevoegde waarde

per gemeente weer. Op de homepage van de RTL (www.rtlnieuws.nl/cito) staat een kaart met de scores van alle gemeenten.

Tabel 10: ware score, verwachte score & toegevoegde waarde, alle omgerekend tot quasi cito-score per provincie.

Gemeente	Ware score	Verwachte score	toegevoegd	Aantal scholen
10 gemeenten met laagste toegevoegde waarde				
Schiermonnikoog	523,25	536,74	-13,49	1
Purmerend	528,73	535,09	-6,17	23
Texel	531,16	536,49	-5,31	10
Heerhugowaard	531,09	535,69	-4,66	19
Zijpe	532,11	535,79	-4,21	8
Beverwijk	530,13	534,50	-4,11	11
Terschelling	532,85	536,56	-3,71	5
Langedijk	532,59	536,10	-3,66	11
Alkmaar	530,67	534,65	-3,62	31
Woensdrecht	532,99	535,49	-3,51	8
10 gemeenten met hoogste toegevoegde waarde				
Muiden	538,91	536,16	2,75	4
Gulpen-Wittem	539,42	536,61	2,81	8
Landsmeer	538,86	536,30	2,82	6
Wassenaar	539,82	536,81	3,01	9
Oegstgeest	540,04	536,96	3,03	9
Ouder-Amstel	538,99	535,94	3,05	5
Blaricum	539,84	536,01	3,82	4
Bussum	541,64	536,53	5,16	11
Rozendaal	542,76	537,15	5,60	1
Leeuwarderadeel	541,79	535,53	6,04	7
Vier grote steden				
Amsterdam	533,63	532,53	1,11	207
Rotterdam	531,09	530,75	0,37	188
's-Gravenhage	532,82	532,69	0,31	137
Utrecht	534,38	534,06	0,39	93

Appendix 1: De OLS regressie van de sociale, economische en culturele achtergrond van de leerlingen op de 'echte' eindtoets, gewogen met grootte groep 8.

	Ongestandaardiseerde Coëfficiënt		Gestandaardiseerde Coëfficiënt		Sig.
	B	Std. fout	Beta	t.	
Constant	,599	,007		80,015	,000
Status school	,009	,000	,192	33,906	,000
Gewicht 03	-3,921	,053	-,276	-73,388	,000
Gewicht 12	-1,823	,063	-,209	-28,911	,000
Aruba	-,003	,016	-,001	-,189	,850
Molukse eilanden	-,007	,006	-,004	-1,168	,243
Griekenland	,154	,015	,035	10,240	,000
Italië	,241	,010	,107	23,566	,000
Kaap Verdie	-,032	,005	-,026	-6,760	,000
Marokko	,001	,001	,004	,788	,431
Nederlandse Antillen	-,024	,003	-,039	-9,328	,000
Niet-Engelstalige	-,009	,001	-,054	-9,552	,000
Portugal	-,053	,010	-,021	-5,271	,000
Spanje	,059	,011	,019	5,606	,000
Suriname	-,001	,001	-,006	-1,384	,166
Tunesië	,011	,012	,003	,941	,347
Turkije	-,007	,001	-,055	-10,461	,000
Vluchtelingen	-,005	,002	-,010	-2,709	,007
Vml. Joegoslavië	,004	,004	,004	,831	,406

Appendix 2: 275 Scholen met lage toegevoegde waarde (lager dan 1 standaard deviatie) en met een quasi- cito score lager dan 530 (lager dan 1 standaard deviatie), gesorteerd van de slechtste naar de minder slechte scholen.

naam	plaats	ware toets	toegevoegde waarde	Inspectie oordeel
Vrijeschool De Stroeten	Emmen	514,13	-21,89	
n.b.b.s. Het Blokland	Noordscheschut	519,02	-14,20	
basisschool Ravenstein	Vlissingen	519,31	-11,68	
Islamitische Basisschool An-Nasr	Alkmaar	519,45	-14,22	
obs Oeboentoe	Purmerend	520,20	-15,45	
obs De Boemerang	Purmerend	520,20	-13,50	
Basisschool De Achtsprong	Amsterdam Zuidoost	520,70	-9,72	
basisschool De Wissel	's- Gravenhage	520,97	-7,01	
Matthieu Wiegman school	Bergen Nh	521,66	-15,34	
cbs De Loopplank	Zaandam	521,81	-7,39	
Basisschool Beemte	Beemte Broekland	522,00	-15,00	
basisschool Paul Kruger	's- Gravenhage	522,17	-8,30	
De Dukdalf	Rotterdam	522,26	-5,20	
Ichthus	Lelystad	522,34	-8,79	
basisschool De Griffel	Almelo	522,55	-8,37	
Islamitische Basisschool Al-Islaah	Harderwijk	522,55	-8,76	
R.K. bs Christophoor	Rotterdam	522,69	-5,36	
Het Festijn Basisschool jenaplan	Rotterdam	522,97	-6,67	
OBS De Omnibus	Delft	523,07	-7,81	
Duo 2002, Kasteel Spangen	Rotterdam	523,13	-6,29	
De Notenkraker Rotterdam	Hooglyet	523,14	-4,45	
Yn de mande	Schiermonnikoog	523,25	-13,86	
Basisschool Nour	's-Hertogenbosch	523,34	-6,47	
Openbare obs Het Vogelnest	Amsterdam	523,38	-4,28	
Dalton Basisschool Het Stroink	Enschede	523,40	-9,70	
De Sleutel	Rotterdam	523,51	-5,67	
De Schakel Rotterdam	Hooglyet	523,62	-8,45	
Al- Islaam	Hilversum	523,70	-5,89	
De Steenuil	Deventer	523,83	-6,30	
OBS La Res	Enschede	523,90	-10,48	
Basisschool Ru Pare	Amsterdam	523,90	-5,15	
basisschool De Ontmoeting	's- Gravenhage	523,91	-4,76	
obs Tuindorp-Dr.J. P.Thijsse	Den Helder	523,95	-5,71	
Jan Ligthartschool	's-Gravenhage	524,05	-6,36	
obs De Vuurtoren	Lelystad	524,06	-4,10	
basisschool v.d. Boshschool	's-Gravenhage	524,08	-5,48	
o.b.s Spectrum, Villa Kakelbont	Hoogeveen	524,10	-7,20	
Het Zwanenbos	Zoetermeer	524,17	-6,61	
rkbs De Kameleon, Vleutenseweg	Utrecht	524,23	-8,96	
De Vuurtoren	IJmuiden	524,29	-8,85	
PCBS Willem van Oranje	Rotterdam	524,50	-5,75	
De Regenboog	Wilsom	524,54	-10,79	
De Gelderlandschool	's- Gravenhage	524,55	-4,63	
Obs Weidevogels	Purmerend	524,58	-11,65	
De Europaschool	Almere	524,70	-9,55	
Al Hembra	Utrecht	524,74	-4,36	
Obs Anne Frank	's-Gravenhage	524,83	-3,85	
De Akkers	Rotterdam	524,83	-5,39	
basisschool Mondriaan	Dordrecht	524,83	-4,22	
basisschool De Tweemaster	Oost-Souburg	524,87	-10,46	
De Linden, 's-Heer Abtskerke	's-Heer Abtskerke	524,95	-11,27	
Eloutschool	Rotterdam	524,97	-5,90	Zeer zwak

basisschool Eben Haezer	Waardenburg	525,03	-8,86	
Salto basisschool De Driesprong	Eindhoven	525,07	-4,06	
o.b.s. De Badde	Annerveenschekanaal	525,10	-10,50	
Basisschool De Duinroos	Zandvoort	525,15	-7,55	
rkbs De Notenboom	Utrecht	525,19	-6,71	
Basisschool St.Barbara	Amsterdam	525,21	-5,50	Zeer zwak
Obs De Verrekijker	Leerdam	525,23	-7,62	
De Lepelaar	Lelystad	525,23	-4,72	
basisschool Het Kompas	Bergen op Zoom	525,23	-5,62	
o.b.s. De Stobbestjelp	Vegelinsoord	525,28	-11,76	
R.K. Basisschool De Kruisboelijn	's-Hertogenbosch	525,32	-5,39	
c.b.s. De Bining	Westergeest	525,40	-10,67	
De Klinker	Spijkensisse	525,45	-7,99	
Basisschool Valentijn	Amsterdam	525,46	-4,48	
Freinetschool obs Piramide	Heerlen	525,50	-4,02	
De Kleine Wereld	Rotterdam	525,50	-4,51	
Katholieke basisschool Erasmus	Alkmaar	525,60	-10,94	
Basisschool De Gentiaan	Apeldoorn	525,70	-4,46	
basisschool De Waaier	Zutphen	525,71	-5,02	
Goeman Borgesiusschool	Amsterdam	525,71	-4,27	
Basisschool Irene	Wageningen	525,75	-5,13	
ATO-basisschool Het Rondeel	's-Hertogenbosch	525,81	-4,68	
Openbare basisschool De Kameleon	Oosterhout Nb	525,83	-3,85	
obs De Zandhorst	Breezand	525,84	-9,55	
basisschool De Molenvliet	Stad aan 't Haringvliet	525,85	-8,39	
obs De Barkentijn	Rotterdam	525,85	-3,92	
ATO-basisschool 't Mozaiek	's-Hertogenbosch	525,98	-6,55	
Basisschool De Wegwijzer	Hoofddorp	525,98	-6,18	
obs De Phoenix	Broek op Langedijk	526,04	-11,05	
pcbs De Vlindertuin	Heerhugowaard	526,04	-10,27	
rkbs De Gondelier	Alkmaar	526,04	-9,02	
obs De Dijk	Purmerend	526,04	-7,49	
obs De Sterrekijker	Beverwijk	526,04	-6,14	
obs Het Kompas	Beverwijk	526,04	-5,57	
School met de Bijbel De Zaaier	Kamperveen	526,17	-10,87	
basisschool Koningin Wilhelmina	Zoetermeer	526,17	-10,00	
Basisschool Prinses Margriet	Tiel	526,19	-6,08	
o.b.s. De Holm	Den Andel	526,20	-9,44	verbeterd
basisschool De Vlashof	Tilburg	526,25	-3,88	
Basisschool Drents Dorp	Eindhoven	526,26	-5,17	
p.c.b.s. De Wegwijzer	Alteveer Gem De Wolden	526,29	-9,63	
o.b.s. Het Palet	Roderwolde	526,30	-9,59	
Gearwerkingskoalle foar Basisonderwijs Dubelspa	Boazum	526,30	-9,56	
obs De Zandhope	't Zand Nh	526,38	-9,57	
De Wennepe	Wanneperveen	526,43	-10,05	
De Dillenburg	Ede Gld	526,46	-5,85	
St.Paulusschool	Amsterdam	526,47	-4,71	
OBS Martin Luther King	Haarlem	526,47	-5,39	
De Uiterton	Dronten	526,50	-3,83	
Geref.b.s. De Rank	Emmen	526,56	-9,80	
de Johannes Bogermanschool	Leeuwarden	526,58	-10,10	
basisschool Spiegelhof	Herwijnen	526,60	-8,03	
obs Durperhonk	De Cocksdorp	526,60	-10,36	
basisschool De Tweemaster	Hellevoetsluis	526,62	-6,84	
Joop Westerweelschool	Amsterdam	526,63	-5,43	
Gisbertus Voetius	Doorn	526,68	-7,05	

Openbare Basisschool Panta Rhei	Zeewolde	526,70	-8,70	
o.b.s. De Vaarboom	Veeningen	526,70	-6,97	
Groen van Prinsterer	Kampen	526,71	-9,44	
basisschool Domino	Den Ham Ov	526,79	-9,21	
o.b.s. De Oerstek	Noardburgum	526,80	-9,71	
openbare basisschool De Kas	Gouda	526,80	-4,26	
De Vierambacht	Rotterdam	526,80	-4,90	
basisschool De Regenboog	Tholen	526,85	-9,75	
basisschool De Viking	Zuid-Beijerland	526,90	-9,65	
De Toverbal basisschool	Venray	526,91	-5,79	
obs De Steltloper	Sint Pancras	526,91	-9,63	
o.b.s. De Dorpel	De Wilp Gn	526,93	-9,36	
De Broekheurne	Enschede	526,95	-5,16	
c.b.s. De Praom	Zwartemeer	526,98	-4,50	
De Springstok	Amsterdam	527,00	-6,64	
Basisschool Corantijn	Amsterdam	527,00	-7,17	
basisschool 't Schrijverke	Hellevoetsluis	527,02	-7,69	
obs 't Kruisrak	Bunschoten- Spakenburg	527,03	-6,39	
Rk Basisschool Mgr.Huibers	Haarlem	527,07	-4,97	Zeer zwak
ODS " De Dubbeldekker"	Barendrecht	527,07	-6,30	
c.b.s. De Akker	Heerenveen	527,10	-7,63	
p.c.b.s. Koningin Beatrix	Meppel	527,12	-5,76	
De Boemerang-Oost	Utrecht	527,13	-4,39	
De Wingerd	Lelystad	527,14	-9,22	
Vrije school De Toermalijn	Hillegom	527,19	-9,81	
openbare basisschool de Wizzert	Zeeland	527,20	-9,23	
Prinses Margrietschool	Julianadorp	527,20	-8,25	
basisschool De Sleutelbloem	Leiden	527,28	-4,14	
basisschool De Goudakker	Gouda	527,29	-4,88	
De Tjasker	Almere	527,29	-4,06	
Ontmoetingsschool De Bloemberg	Nijmegen	527,35	-5,44	
Ds. G. Doekes	Hardenberg	527,36	-8,34	
basisschool De Vlindertuin	Roosendaal	527,36	-3,96	
rkbs De Driemaster	Alkmaar	527,40	-7,04	
R.K. Basisschool 't Venne	Nieuw-Vennep	527,40	-8,84	
Hoogeveense Montessorischool	Hoogeveen	527,47	-9,67	
oec. basisschool Trifolium	Purmerend	527,49	-8,68	
obs De Akker	Purmerend	527,49	-7,79	
cbs De Ploegschaar	Purmerend	527,49	-6,27	
Openbare Jenaplanschool De Imenhof	Losser	527,50	-8,99	
obs De Driesprong	Elst Ut	527,50	-6,52	
o.b.s. De Polle	Marsum	527,50	-8,67	
o.b.s. De Badde	Musselkanaal	527,52	-6,58	
Johannes Calvijnsschool	Vlaardingen	527,54	-7,46	
o.b.d.s. De Butte	Borgercompagnie	527,60	-6,50	
o.b.s. De Wiksel	Houtigehage	527,60	-4,82	
Isl.Aboe Da'oed	Utrecht	527,67	-4,60	
obs De Achtsprong	Woerden	527,69	-5,30	
De Ontdekking PC Jenaplanschool	Apeldoorn	527,70	-6,91	
obs. De Duizendpoot, loc. Geleen- Zuid	Geleen	527,74	-7,06	
Michael School Haarlemmermeer	Hoofddorp	527,93	-8,74	Zeer zwak
Plantijn	Barneveld	527,97	-6,11	
De Triangel	Lelystad	527,98	-5,14	
nevenvestiging o.b.s. van Heemstra	Oudwoude	528,00	-8,88	
't Kompas	Radewijk	528,00	-8,04	
Het Kompas	Nieuwleusen	528,00	-7,53	

p.c.b.o. Rehoboth	Frieschepalen	528,05	-8,88	
Het Stroomdal	Zwolle	528,07	-5,35	
De Driester	Genemuiden	528,08	-7,89	
obs Skoatterwiis	Oudeschoot	528,13	-4,62	
basisschool Zuidveen	Zuidveen	528,17	-5,99	
CBS Willem-Alexander	Dalerpeel	528,17	-7,33	
Obs BredeSchool Zeeheldenbuurt	Amsterdam	528,20	-4,35	
Ds. Joh. van de Wendeschool	Kampen	528,21	-8,62	
obs J. Daalder	Oosterend Nh	528,22	-8,76	
De Horst	Spijkenisse	528,22	-4,78	
RKBs Pieter Bas	Capelle aan den IJssel	528,30	-4,74	
basisschool Zomerland	Stellendam	528,30	-8,31	
r.k.b.s. H. Gerardus	Ter Apel	528,33	-4,14	
o.b.s. Maskelyn	Augustinusga	528,33	-6,03	
obs De Koppel	Zeist	528,40	-4,98	
De Regenboog	Marienberg	528,44	-5,35	
basisschool De Molenvliet	Klundert	528,47	-5,40	
obs De Klipper,locatie De Bres	Hoorn Nh	528,50	-7,74	
Dalton Sterrenschool De Vliegenier	Apeldoorn	528,53	-4,66	
Montessorischool Venray	Venray	528,60	-7,78	
Ds. O.S. Cazemier	Dalfsen	528,62	-6,54	
Basisschool De Vossestaart	Hall	528,63	-7,37	
p.c.b.s. De Krullebaar	Hoogeveen	528,69	-5,53	
Blauwe Aventurijn	Utrecht	528,70	-5,07	
Montessoribasisschool De Kraal	Tholen	528,72	-6,72	
o.b.s. De Weide	Leeuwarden	528,73	-7,53	
De Klokbeker	Zwolle	528,76	-8,24	
De Droomspiegel	Almere	528,77	-5,81	
Basisschool De Gong-Matengaarde	Apeldoorn	528,81	-6,35	
o.b.s. De Mieden	Meeden	528,82	-6,89	
Basisschool Willem van Oranje	Haarlem	528,83	-5,41	
NBS De Sterren	Uithuizermeeden	528,85	-4,09	
Openbare Dalton Basisschool De Klimop	Bergen Lb	528,85	-5,20	
Het Baken	Lelystad	528,87	-5,69	
c.b.s. De Parel	Muntendam	528,87	-5,44	
Brede school Fiep Westendorp	Amsterdam	528,87	-3,85	
Katholieke Basisschool De Archipel	Amsterdam	528,94	-5,11	
Teldersschool	Leiden	528,94	-5,77	
Montessori Maassluis	Maassluis	528,95	-6,90	
obs De Delta	Purmerend	528,95	-5,87	
cbs Het Kompas	IJmuiden	528,95	-5,77	
Basisschool De Molenwiek Montessori	Haarlem	528,95	-4,64	
obs De Ranonkel	Purmerend	528,95	-4,53	
obs Wheermolen	Purmerend	528,95	-4,23	
Openbare Daltonschool De Horst	Apeldoorn	528,98	-5,40	
Prinses Catharina-Amaliaschool	's-Gravenhage	529,00	-5,13	
Obs de Salto	Rijssen	529,03	-4,34	
Joos van Larenschool	Arnhem	529,06	-5,00	
R.K. basisschool Het Dal	Weert	529,07	-4,85	
Vrije School De Strijene	Oosterhout Nb	529,20	-7,41	
Basisschool Fontanus	Harderwijk	529,21	-7,59	
Openbare Basisschool De Touwladder	Wierden	529,23	-6,55	
De Westhoek	Maassluis	529,24	-4,45	
basisschool Leyenburg	's-Gravenhage	529,25	-5,44	
basisschool 't Prisma	Rijswijk Zh	529,27	-5,33	Zeer zwak
o.b.s. Lyts Libben	Berltsum	529,27	-6,85	verbeterd

obs Waterrijk	Utrecht	529,29	-5,88	
Basisschool De Zevenster	Uden	529,29	-7,73	
Basisschool C.N.S. De Wegwijzer	Asch	529,30	-7,76	
p.c.b.s. De Schalmei	Tzummarum	529,32	-6,87	
basisschool De Springplank	Etten-Leur	529,33	-6,01	
basisschool Op De Hoeksteen	Hasselt	529,34	-7,07	
o.b.s. Ruitenvelder	Froombosch	529,36	-6,96	
Basisschool Voetius	Vlijmen	529,38	-4,21	
Windesheim	Sibculo	529,38	-5,70	
School met de Bijbel De Schouw	Brouwershaven	529,40	-6,02	
obs Achtbaan, locatie Appelvink	Veenendaal	529,40	-5,87	
Maranathaschool	Nieuwkoop	529,43	-6,83	
Interconfessionele Basisschool De Trimaran	Den Helder	529,43	-3,97	
Basisschool De Linderakkers	Valthe	529,47	-5,57	Zeer zwak
De Kameleon, basisschool voor pc en rk onderwijs	Julianadorp	529,50	-6,14	
School Alex	Veenendaal	529,50	-4,60	
p.c.b.s. De Toermalijn	Franeker	529,51	-5,90	
Basisschool Ds.van Maas	Wapenveld	529,52	-6,75	
basisschool Roxenisse	Melissant	529,53	-4,28	
Het Zwaluwneest	Amersfoort	529,59	-7,44	
basisschool De Schutte	Gapinge	529,63	-6,99	
De Ontdekkingsreis	Doorn	529,66	-7,62	
CBS Het Anker	Hasselt	529,71	-6,76	
p.c.b.s. Het Mozaiek	Hollandscheveld	529,74	-5,39	
Het Vastert	Enschede	529,75	-5,91	
p.c.b.s. De Wegwijzer	Bellingwolde	529,80	-4,60	
Ds. G.H. Kerstenschool	Borsssele	529,82	-4,16	
o.b.s. De Aanloop	Valthermond	529,85	-4,79	
r.k.b.s. St. Franciscus	Weiteveen	529,85	-5,62	
o.b.s. De Coepel	Nuis	529,87	-4,93	
o.b.s. De Bolster	Eastermar	529,90	-6,22	
basisschool De Bron	Zwijndrecht	529,92	-4,13	
basisschool De Keerkring	Dordrecht	529,92	-6,27	
Jhr. Willem Versluijsschool	Aagtekerke	529,93	-5,53	
rkbs De Kameleon	Den Dolder	529,94	-7,04	
In de Lichtkring	Zeewolde	529,95	-7,13	
Christelijke Basisschool H H Simonides	Roodeschool	529,97	-4,45	
Basisschool Westwijzer	Helmond	530,00	-4,65	
o.b.s. De Oleander	Stadskanaal	530,00	-4,15	
De Driemaster	Almere	530,00	-6,17	
Jan Roothaanschool	Creil	530,00	-5,89	
Basisschool De Tragellijn	Lobith	530,02	-4,27	
c.b.s. De Wegwijzer	De Wilp Gn	530,08	-6,04	
k.b.s. De Earnewjuk	Easterlittens	530,10	-6,81	
Dr. C. Steenblokschool	Goes	530,12	-5,35	
Basisschool Laurentiushof	Vierlingsbeek	530,12	-5,80	
Ichthus	Lemele	530,15	-5,31	
De Schakel	Dronten	530,18	-6,65	
De Driemaster, locatie Mastenbroek	Mastenbroek	530,20	-7,13	
Basisschool De Bundel	Apeldoorn	530,20	-6,13	
o.b.s. De Pipegaal	Workum	530,20	-6,44	
c.b.s. It Swannenest	Molkwerum	530,20	-6,30	
basisschool De Hoorn	Oudendoorn	530,25	-5,88	
De Waterspiegel	Almere	530,27	-4,66	

Appendix 3: 326 Scholen met hoge toegevoegde waarde (hoger dan 1 standaard deviatie) en met een quasi- cito score hoger dan 538 (hoger dan 1 standaard deviatie), gesorteerd van de beste naar de minder beste scholen.

naam	plaats	Ware score	toegevoegd
Ds. Pieter van Dijkeshoel	Bruinisse	549,99	14,68
Gooilandschool	Bussum	547,65	10,04
Eerste Openluchtschool-Voor-Het-Gezonde Kind	Amsterdam	546,55	9,03
Kathedrale Koorschool Utrecht	Utrecht	546,27	9,52
De Flevoschool	Huizen	545,73	8,37
Hilversumse Schoolvereniging	Hilversum	545,40	8,19
Godelindeschool	Hilversum	545,19	7,79
nbbs Montessorischool Loenersloot	Loenersloot	544,70	7,16
Nutsbasisschool Dirk van Veen	Breda	544,60	7,06
Koningin Emmaschool	Kampen	544,48	10,27
Daltonschool Rijnsweerd	Utrecht	544,41	6,91
basisschool De Lonneboot	Nieuw- en Sint Joosland	544,39	8,21
Montessorischool Kralingen	Rotterdam	544,27	7,36
OBS Bloemcampschool	Wassenaar	544,01	6,80
2e Daltonschool	Amsterdam	543,97	5,93
Johan Frisoschool	Steenwijk	543,95	9,23
rkbs Paulus	Abcoude	543,83	6,51
Schoolvereniging Wolters	's-Gravenhage	543,65	5,60
Juliana Daltonschool	Bussum	543,60	6,83
Ds. Jac. Koelmanschool te Hoogvliet	Hoogvliet Rotterdam	543,53	9,97
OBS Anne Frank	Bunnik	543,50	6,07
Nutsbasisschool Voorschoten	Voorschoten	543,50	6,07
basisschool Dr. De Visser	Breda	543,50	4,75
Geref.bs. Dr.H.Bavinck	Bunschoten-Spakenburg	543,47	8,33
basisschool Het Kompas	Yerseke	543,43	8,39
Nutsbasisschool Zorgvliet	's-Gravenhage	543,40	5,08
St. Josephschool	Lochem	543,32	6,67
De Kralingsche School voor basisonderwijs	Rotterdam	543,32	6,52
14e Montessorischool De Jordaan	Amsterdam	543,28	6,47
Rotterdamse Schoolvereniging II	Rotterdam	543,27	7,89
rkbs Camminghaschool	Bunnik	543,27	5,87
Haagsche Schoolvereniging Ned. afd.	's-Gravenhage	543,15	3,84
Hildegaschool	Rotterdam	543,14	5,32
basisschool Gevers Deutz Terwee	Oegstgeest	543,13	5,00
r.k.b.s. St. Nicolaas	Haren Gn	543,12	5,80
basisschool Ds. G. Voetius	Katwijk Zh	543,10	7,84
de Hildebrand-van Loonschool	Amsterdam	543,10	4,90
Basisschool Augustinus	Landsmeer	543,07	6,91
Koorschool van het Muziekinstituut v.d.Kathedraa	Haarlem	543,03	5,70
Roelof Venema School	Amstelveen	543,03	4,70
basisschool Johannes Calvijn	Urk	543,02	10,90
Basisschool Nicolaas Maes	Amsterdam	542,98	5,54
CSV Ridderhof	Vreeland	542,97	5,74
OBS Tuindorp	Utrecht	542,96	5,66
Cornelis Vrijschool	Amsterdam	542,93	5,55
rkbs St.Dominicus	Utrecht	542,91	5,70
basisschool Archipel	's-Gravenhage	542,90	5,90
o.b.s. Garmerwolde	Garmerwolde	542,90	5,53
Nutsschool	Wassenaar	542,90	4,91
basisschool Ichthus	Genemuiden	542,89	7,31
Larense Montessorischool	Laren Nh	542,85	5,71
Amsterdamse Schoolvereniging voor Opvoeding en O	Amsterdam	542,80	5,69
Rk Basisschool Minister Cals	Naarden	542,77	5,29

basisschool St. Franciscus	Reijmerstok	542,76	5,36
Dorpsschool Rozendaal	Rozendaal	542,76	5,27
rkbs St.Paulus	Utrecht	542,76	5,08
Dreefschool	Haarlem	542,70	5,47
obs Van Dijk	Bilthoven	542,70	5,24
Godelindeschool	Naarden	542,70	5,23
Basisschool Willemspark	Amsterdam	542,65	5,29
basisschool de Kieviet	Wassenaar	542,64	5,15
Basisschool a Hermkes	Epen	542,63	5,35
1e Montessorischool De Wielewaal	Amsterdam	542,60	4,74
Elckerlyc basisschool voor Freinetonderwijs	Heiloo	542,57	5,44
St. Michaelschool	Bergschenhoek	542,54	4,49
Katholieke Montessorischool	Bussum	542,53	4,98
p.c.b.s. Op 'e Terp	Sondel	542,52	6,88
Klimop	Nagele	542,51	6,12
Jan Hekmanschool	Ouderkerk aan de Amstel	542,51	5,63
Dr.E.Boekmanschool	Amsterdam	542,49	6,92
cbs Da Costa	Soest	542,49	6,07
Basisschool Crayenester	Heemstede	542,42	4,48
obs Wittevrouwen (Jenaplan)	Utrecht	542,37	4,80
Montessori Nijmegen	Nijmegen	542,36	5,33
Burgemeester van Bommelschool	Heinenoord	542,35	5,74
De Duyvencamp	Zwolle	542,31	5,26
Basisschool Leyenbroek	Sittard	542,30	5,15
Basisschool Michiel De Ruyter	Amstelveen	542,28	5,30
Peetersschool	Amsterdam	542,28	4,76
basisschool De Carrousel	Gouda	542,26	5,69
o.b.s. Ter Borch	Eelderwolde	542,24	5,15
Wethouder Brederode School	Rijswijk Zh	542,23	6,63
Vorsterman van Oyenschool	Aardenburg	542,20	8,61
Heybergschool Molenwiek	Rotterdam	542,20	5,30
basisschool Hofdijk	Oegstgeest	542,20	4,96
basisschool Statenkwartier	's-Gravenhage	542,20	4,69
De Kleine Reus	Amsterdam	542,19	5,17
Fabritiusschool voor openb. basisonderwijs	Hilversum	542,17	4,99
Basisschool De Schalm	Vught	542,13	4,67
c.b.s. De Peggebult	Donkerbroek	542,12	5,65
Openbare Montessorischool Meester Verwers	Zoetermeer	542,10	6,63
Basisschool Prins Claus	Tiel	542,10	6,55
Basisschool Dr.Rijk Kramer	Amsterdam	542,10	5,40
Basisschool Calluna	Ede Gld	542,10	5,25
rkbs St.Theresia	Bloemendaal	542,05	4,64
basisschool Willibrordus	Oud-Beijerland	542,04	5,01
Mattheusschool	Galder	542,03	4,84
de Nutsschool Laan van Poot	's-Gravenhage	542,03	4,40
Basisschool De Lindegaard	Meerssen	542,00	6,50
Openbare basisschool Anne Frankschool	Bleiswijk	542,00	6,05
basisschool De Kievitshuvel	Hellouw	542,00	5,92
cbs De Wegwijzer	Wijk bij Duurstede	542,00	4,79
nbbs De Nijepoort	Groenekan	541,98	4,44
Basisschool De Achthoek	Amsterdam	541,97	5,14
Basisschool Willibrord	Amsterdam	541,95	6,55
R.K. basisschool De Kluis	Geleen	541,93	6,42
Vlissingse Schoolvereniging	Vlissingen	541,93	5,53
nbbs Zeister Schoolvereniging	Zeist	541,91	4,60
Openbare Basisschool Koningin Emma	Bussum	541,90	5,06
o.b.s. De Trede	Haule	541,90	4,34
Rotterdamse Schoolvereniging Noord	Rotterdam	541,87	4,69

Basisschool De Hoeksteen	Bussum	541,87	4,66
Lorentzschool	Leiden	541,85	4,87
basisschool Prinses Irene	Schoondijke	541,79	7,62
De Buitenveldertse Montessorischool	Amsterdam	541,78	5,33
Basisschool Berg en Bos	Apeldoorn	541,78	4,35
Sint Antoniuschool	Amsterdam	541,77	4,76
Basisschool G.J. van den Brink	Wageningen	541,74	4,78
Delftsche Schoolvereniging	Delft	541,68	4,36
Basisschool St.Jozef	Amsterdam	541,67	4,38
rkbs De Schakel	Woerden	541,63	4,69
Obs Burght	Amsterdam	541,62	4,60
Geref.b.s. De Wierde	Winsum Gn	541,62	4,55
Basisschool St. Theresia	Slenaken	541,60	4,09
basisschool Herenweg	Wassenaar	541,60	3,84
Julianaschool, locatie Brandsma	Bussum	541,58	4,00
rkbs Klein Heyendaal	Nijmegen	541,58	3,96
basisschool De Ark	Hulst	541,55	4,94
basisschool Antonius	Buggenum	541,53	5,19
Basisschool Daalhuizen	Velp Gld	541,53	4,23
Nieuwe Baarnse School	Baarn	541,51	4,51
c.b.s. Maranatha	Kornhorn	541,50	6,06
RK Jenaplanschool De Kring	Oegstgeest	541,49	3,92
De Vuurvogel	Driebergen-Rijsenburg	541,48	4,80
obs De Veldraker	Nieuwegein	541,47	8,15
P.C. Basisschool De Hoeksteen	Aalsmeer	541,47	6,78
basisschool Klavertje Vier	Eys	541,47	4,53
Oranje Nassaschool	Muiderberg	541,47	4,14
Bloemendaalse Schoolvereniging	Bloemendaal	541,47	3,96
5e Montessorischool Watergraafsmeer	Amsterdam	541,46	4,74
nbbs A'foortse Schoolvereniging	Amersfoort	541,43	4,42
Basisschool 't Panorama	Arnhem	541,43	4,11
Vrijeschool de Es	Assen	541,42	4,62
rk Daltonschool Nicolaas	Doorn	541,41	4,46
basisschool Oranje Nassau	's-Gravenhage	541,37	4,69
Rooms Katholieke Basisschool Benedictus	Heiloo	541,37	4,65
basisschool De Kinderarcke	Rijnsaterwoude	541,37	4,38
basisschool Duinoord	's-Gravenhage	541,36	4,12
pcbs De Fakkelt	Utrecht	541,32	6,28
rkbs School op de Berg	Amersfoort	541,32	4,10
Gereformeerde Basisschool De Driesprong	Assen	541,30	3,99
Het Palet	Hattem	541,29	5,03
basisschool 't Oventje	Zeeland	541,27	5,47
Geref. basisschool Het Baken	Delfzijl	541,27	5,19
Reformatrische basisschool De Zaaier	Groningen	541,27	4,28
CNS Abcoude	Abcoude	541,27	4,13
obs De Overhaal	Zuiderwoude	541,27	3,95
Basisschool Jan van Rijckenborgh	Hilversum	541,23	4,99
rkbs O.L.V. v. Fatima	IJsselstein Ut	541,21	5,43
School met de Bijbel Speulderbrink	Ermelo	541,20	5,18
Vrije School Michael	Bussum	541,20	4,16
Emma	Rotterdam	541,17	5,47
Basisschool Tarcisius	Heerlen	541,17	4,53
Basisschool De Arendshorst	Ermelo	541,13	6,48
n.b.b.s. De Barte	Hemelum	541,13	4,35
KBS St. Ludgerus	Loenen Aan De Vecht	541,04	4,60
obs Kameleon	Doorn	541,04	3,88
De Gansbeek	Meerssen	541,03	4,00
Groningse Schoolvereniging	Groningen	541,03	3,93

Basisschool Den Aldenhaag	Zoelen	541,00	5,30
basisschool Oranje Nassau	Zwammerdam	541,00	4,69
cbs De Hoeksteen	Leersum	541,00	4,46
o.b.s. Joseph Haydn	Groningen	541,00	3,92
Openbare Daltonbasisschool De Meer	Amsterdam	540,94	4,49
Van Oldenbarnevelt	Rotterdam	540,93	6,30
p.c.b.s. Van Haersma Buma	Hommerts	540,90	4,90
Basisschool Eloy	Ugchelen	540,90	4,39
De Planthof	Nieuwleusen	540,90	4,10
Basisschool Koningin Beatrix	Buren Gld	540,88	5,39
Prins Alexander	Rotterdam	540,87	6,32
c.b.s. De Rank	Tijnje	540,87	4,64
Basisschool Heilig Hart	Valkenburg Lb	540,87	4,31
CBS De Bron	Molenaarsgraaf	540,86	5,10
Koningin Beatrixschool	Culemborg	540,86	4,86
c.b.s. Fan'e Wiken	Jubbega	540,85	5,73
Nijmeegse School Vereniging 2	Nijmegen	540,85	4,18
basisschool Armhoefse Akker	Tilburg	540,83	4,50
o.b.s. Trije Doarpenskoalle	Reduzum	540,83	4,02
De Rietkraag	Raalte	540,83	3,89
Basisschool St. Jozef	Wageningen	540,81	4,03
basisschool De Blaak	Tilburg	540,81	3,85
o.b.s. De Wynbrekker	Oosterzee	540,80	5,40
r.k.b.s. Sint Michael	Harlingen	540,79	5,05
basisschool 't Praathuis	Culemborg	540,78	4,12
3e Daltonschoon Alberdingk Thijm	Amsterdam	540,77	4,85
k.b.s. De Arke	Nij Beets	540,77	4,82
basisschool St. Jozef	Weert	540,77	4,47
Basisschool 't Startblok	Achterveld	540,76	4,44
Basisschool H.J.Piek	Wageningen	540,73	4,12
Jenaplanbasisschool De Bienkorf	Amsterdam	540,70	6,03
obs Prof.dr. Ph.A. Kohnstamm	Utrecht	540,70	4,56
p.c.b.s. Sjaloomschool	Meeden	540,70	3,84
o.b.s. Op'e Grins	Hoornsterzwaag	540,68	5,27
Ds. Harmen Doornveld	Staphorst	540,67	8,49
Geref. basisschool De Springplank	Leek	540,67	4,22
De Schakel	Beerzerveld	540,66	6,33
't Kofschip	Volendam	540,66	4,90
PC basisschool Het Bakken	Alphen aan den Rijn	540,60	4,32
1e Van der Huchtschool	Soest	540,59	3,99
Geref.bs. Calvijn	Bunschoten-Spakenburg	540,58	5,18
o.b.s. Op d' Esch	Sellingen	540,57	5,22
O.G. Heldringschool	's-Gravenhage	540,55	4,97
Daltonbasisschool De Springplank	Oegstgeest	540,55	4,34
De Groenling	IJsselmuiden	540,54	4,24
Obs Laterna Magica	Amsterdam	540,53	5,73
c.b.s. Ichthusschool	Zoutkamp	540,53	5,58
Basisschool Wethouder van Eupen	Eindhoven	540,50	4,46
Sint Odrada	Alem	540,50	3,90
R.K. Basisschool De Borch	Rosmalen	540,49	3,97
Antoniusschool	Erp	540,48	4,32
Ds. Joannes Beukelmanschool, locatie Lelsstraat	Alblasserdam	540,47	6,56
rkbs De Springplank	Volendam	540,45	4,70
Openbare Basisschool 't Joppe	Nieuw-Vennep	540,45	4,01
basisschool Cypresenhof	Middelburg	540,43	4,67
Openbare basisschool Broekhem	Valkenburg Lb	540,43	4,30
Basisschool de Harlekijn	Son En Breugel	540,43	4,05
Jozefschool	Muiden	540,37	4,71

St. Vitusschool voor Katholiek basisonderwijs	Bussum	540,37	4,43
Onderwijsgemeenschap Titus Brandsma	Hengelo Ov	540,35	5,44
p.c.b.s. Harm Vonck	Ruinerwold	540,35	4,47
o.b.s. De Kleine Dollard	Winschoten	540,31	6,25
basisschool De Rijnschans	Koudekerk aan den Rijn	540,30	4,17
basisschool Titus Brandsma	Brunssum	540,29	6,09
basisschool J. Henri Dunant	Wijk en Aalburg	540,28	6,06
Basisschool Catamaran	Amsterdam	540,27	7,61
Mariaschool	Tollebeek	540,26	3,98
o.b.s. Reestzicht	Drogeropslagen	540,25	3,87
Openbare basisschool 't Vogelnest	Bodegraven	540,23	5,40
Basisschool De Springplank	Vught	540,21	5,07
Basisschool De Heemde	Veessen	540,20	5,79
Veldhuizerschool	Ede Gld	540,20	3,94
Basisschool Westendorp	De Knienenbult	540,19	4,63
Beatrixschool	Rijssen	540,15	4,21
Openbare Basisschool Bijvanck	Blaricum	540,10	5,19
Basisschool Neel	Roermond	540,10	4,87
OBS den Biekurf	Babylonienbroek	540,10	3,96
basisschool De Fakkell	Goudriaan	540,07	4,60
r.k.b.s. St.Michael	Groningen	540,07	4,08
CBS Regenboog	Vriezenveen	540,05	3,99
Jenaplan basisschool De Blijberg	Rotterdam	540,03	4,35
basisschool De Rietslenke	Nijverdal	540,03	4,23
basisschool Zijlwijk	Leiden	540,01	4,83
Basisschool Marienhof	Alphen Gld	539,97	4,63
obs Rhoon - locatie De Overkant	Rhoon	539,97	4,44
De Spreng-El	Ane	539,92	4,47
c.b.s. In de Kring Fr	Oosterwolde	539,90	4,58
R.K. basisschool St. Anna	Blitterswijk	539,90	4,47
basisschool Angela	Echt	539,90	4,14
De Wissel	Panningen	539,87	3,97
De Branding	Barneveld	539,77	3,97
basisschool Menorah Nb	Oosterhout	539,76	5,13
Basisschool Kors Breijer	Weesp	539,74	5,82
Basisschool Jozef Sarto	Arnhem	539,72	4,69
c.b.s. De Bonkelder	Witmarsum	539,70	3,82
basisschool Sint Lambertus	Gemonde	539,69	3,90
Jenaplanschool Vlaardingen	Vlaardingen	539,63	7,75
basisschool De Zaaier	Wijngaarden Zh	539,63	3,90
o.b.s. It Twaspan	Wijnjewoude	539,60	5,84
Gereformeerde Basisschool Benjamin	Brunssum	539,60	4,80
p.c.b.s. 59	Nieuw-Buinen	539,60	4,34
basisschool Emmaus	Heesch	539,60	4,07
Basisschool Jan Peters	Roosteren	539,57	3,95
basisschool Willem de Zwijger	Staphorst	539,56	6,14
TOF onderwijs Mariaschool Reutum	Reutum	539,56	5,06
De Mare	Rotterdam	539,54	6,30
Oecumenische Basisschool de Odyssee	Amsterdam	539,52	4,06
De Hoekstee	Beerzerveld	539,45	4,74
De Wijngaard	Zwartsluis	539,45	3,89
Anna van Buren, Roombeek	Enschede	539,43	4,33
c.b.s. It Grovestinshof	Koudum	539,38	4,23
basisschool Da Costa	's-Gravenhage	539,37	4,33
basisschool De Bornput	Oostdijk	539,27	6,11
basisschool 't Ravelijn	Woudrichem	539,23	4,50
Christelijke Basisschool	Waardhuizen	539,20	4,71
obs De Tandem Ut	IJsselstein	539,18	5,29

De Wissel	Zuidland	539,17	4,91
2e Amstelveense Montessorischool	Amstelveen	539,09	3,90
Basisschool Overhoven	Sittard	539,03	5,67
Basisschool St. Antonius	Maashees	539,03	4,19
basisschool Sint Maarten	Halsteren	539,02	3,84
Haarschool	Rijssen	538,97	3,92
CBS Koldewijn Schoele	Kamperveen	538,96	4,73
Dr. De Visserschool, nevenvestiging De Rietvink	Breda	538,95	3,84
basisschool 't Kraaienest	Piershil	538,93	4,39
Basisschool Elzenhagen	Amsterdam	538,93	4,12
basisschool Limbrichterveld	Sittard	538,89	6,84
basisschool Marnix	Katwijk Zh	538,86	4,67
De Blinkertschool	Arnhem	538,83	4,29
basisschool Rehoboth	Naaldwijk	538,83	3,94
cbs De Koperwiek	Emmeloord	538,80	4,58
Koningin Wilhelminaschool	Urk	538,80	4,11
basisschool De Hovenier	Montfort	538,73	3,96
o.b.s. Meester K.J. Dijkstra	Elsloo Fr	538,70	3,96
OBS Geworen Hoek	Tilburg	538,67	7,10
Islamitische Basisschool An Noer	Alphen aan den Rijn	538,67	5,52
Basisschool Pro Rege	Amsterdam	538,60	5,71
OBS De Tweesprong Dubbelwijs	Breda	538,57	5,43
Basisschool Mattanja	Doornspijk	538,53	4,11
Basisschool A.Bekema	Duivendrecht	538,53	4,05
basisschool KlimOp	Kaatsheuvel	538,47	5,48
o.b.s. Zuiderveldschool	Joure	538,47	4,93
rkbs De Kinderhof	Amersfoort	538,45	4,35
basisschool Antonius	Veulen	538,43	3,83
basisschool Willem van Oranje	Brakel	538,38	3,85
o.b.s. De Lytse Jonker	Jonkerslan	538,33	5,09
Fatimaschool	Rotterdam	538,33	4,04
Basisschool Taal & lent	Venlo	538,27	9,32
Openbare Basisschool Cornelis Jetses	Amsterdam Zuidoost	538,20	3,98
School met de Bijbel	Streefkerk	538,20	3,96
o.b.s. Feiko Clock	Oude Pekela	538,10	5,24
obs De Zevensprong	Amersfoort	538,05	3,89
basisschool Koning Willem-Alexander	Staphorst	538,03	5,60
c.b.s. Braakhekkeschool	Emmer-Compasuum	538,00	4,46
basisschool Schuttevaer	Hansweert	537,99	7,14
OBS Holy, locatie obs De Singel	Vlaardingingen	537,99	4,03
Basisschool De Diamant	Apeldoorn	537,95	4,01